6 Οκτωβρίου 2026

Ο Άγιος Οσιομάρτυς Μακάριος από την Κίο της Βιθυνίας

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Ὁ Γ
ΜΑ
ΚΑ
ΡΙΟ

ΟΓΑ
ΜΑ
ΚΑ
ΡΙΟ

Μαρτύρησε στην Προύσα στις 6 Οκτωβρίου

Οσιομάρτυς Μακάριος Αγιαννανίτης. Σύγχρονη τοιχογραφία Ι. Σ. Αγ. Άννης. Πηγή: Μωυσέως Μοναχού Αγιορείτου, Οι Άγιοι του Αγίου Όρους, εκδ. Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2008.

Ο οσιομάρτυς Μακάριος καταγόταν από την Κίο της Βιθυνίας. Από μικρό οι ευσεβείς γονείς του τον έβαλαν κοντά σε κάποιο ράφτη για να μαθαίνει την τέχνη. Ο ράφτης, μαζί με την τέχνη, του μάθαινε να ζει με ευσέβεια , να ζει συνειδητά την ορθόδοξη πίστη.

Όταν ο άγιος ήταν δεκαοκτώ ετών ο πατέρας του αρνήθηκε με τη θέλησή του τον Χριστό και έγινε μουσουλμάνος, πήγε δε και κατοίκησε στην Προύσα, επειδή εκεί βρισκόντουσαν πολλοί αγαρηνοί.

Κάποια μέρα ο άγιος, Μανουήλ ονομαζόμενος τότε , πήγε στην Προύσα ν’ αγοράσει υλικά για την τέχνη του. Συνέβη όμως να τον συναντήσει ο εξωμότης πατέρας του στην αγορά. Τότε ο ασεβέστατος τον έσυρε βίαια στο δικαστήριο λέγοντας ότι ,τον καιρό που εξώμοσε αυτός ,είχε υποσχεθεί και ο γιος του να εξωμόσει. Ο νέος φυσικά αρνιόταν πως έδωσε τέτοια υπόσχεση. Όμως οι μουσουλμάνοι ,που είχαν συγκεντρωθεί , δέρνοντάς τον και πιέζοντάς τον του έκαναν δια της βίας περιτομή .

Μετά από λίγες ημέρες ο Μανουήλ βρήκε ευκαιρία και πήγε στο Άγιον Όρος, στη Σκήτη της Αγίας Άννης. Εκεί υποτάχθηκε σε κάποιο ενάρετο γέροντα ο οποίος τον έκειρε μοναχό με το όνομα Μακάριος. Ο άγιος ως μοναχός εκτός από την υπακοή έκανε πολλούς πνευματικούς αγώνες και σκληραγωγίες . Έκλαιγε κάθε μέρα για την ακούσια « άρνησή» του.

Αφού έμεινε στη Σκήτη της Αγίας Άννης δώδεκα χρόνια , άναψε μέσα του ο ασυγκράτητος πόθος για ομολογία και μαρτύριο. Ο γέροντάς του αφού συμβουλεύτηκε και άλλους διακριτικούς πατέρες συμφώνησε και με τις ευχές των πατέρων αναχώρησε.

Αρχικά πήγε στην Κωνσταντινούπολη όπου πήγε στον νομοκράτορα των Τούρκων και ζήτησε και πήρε έγγραφο στο οποίο αναφερόταν ότι ,όποιος γίνει μουσουλμάνος χωρίς τη θέλησή του, μπορεί να επιστρέψει στην προτέρα του πίστη χωρίς να τον εμποδίσουν. Κατόπιν πήγε στο νησί της Χάλκης όπου έμεινε στη Μονή της Αγίας Τριάδος και εκεί εμήνυσε της μητέρας του και ήλθε από την Κίο , συναντήθηκαν , της έδωσε μια μικρή εικόνα της Παναγίας πού είχε φέρει από το Άγιο Όρος και την έστειλε πίσω στην πατρίδα του χωρίς να της φανερώσει τον

σκοπό του για το μαρτύριο.

Σε λίγες ημέρες και αφού φύλαξε σε μια γωνιά του μοναστηριού το αγγελικό σχήμα, το πολυσταύρι και το κουκούλι, για να μη τα βρουν οι ασεβείς και τα καταπατήσουν, πήγε με τα μοναχικά ενδύματα στην Προύσα.

Μόλις τον είδαν οι Τούρκοι αμέσως τον αναγνώρισαν και τον συνέλαβαν. Στην ερώτησή τους γιατί άφησε την πίστη στο Ισλάμ τους απάντησε με θάρρος :

Κατάλαβα πως η πίστη σας είναι ψεύτικη και μολυσμένη γι’ αυτό την άφησα και επέστρεψα στη δική μου, την αληθινή. Σας συμβουλεύω και εσάς ν’ αρνηθείτε τέτοια πίστη ψεύτικη και ακάθαρτη, ν’ αναθεματίσετε τον Μωάμεθ και να πιστέψετε στον Κύριο Ιησού Χριστό , να βαπτισθείτε για να γλυτώσετε την αιώνια κόλαση και να κληρονομήσετε την αιώνια ζωή.

Όταν τ’ άκουσαν όρμησαν να τον ξεσχίσουν και ,δέρνοντάς τον, τον πήγαν στο δικαστήριο λέγοντας ότι έβρισε την πίστη μας, αναθεμάτισε τον Μωάμεθ κι ενώ από μόνος του είχε έρθει στην πίστη μας, θεωρώντας την καλύτερη , τώρα επέστρεψε στη δική του και τη δική μας τη βρίζει και την περιφρονεί. Όταν τ’ άκουσε αυτά ο δικαστής του είπε :

Εσύ από μόνος σου ήρθες στην πίστη μας θεωρώντας την καλύτερη από τη δική σου και τώρα την αρνήθηκες και γύρισες στη δική σου κι έγινες και καλόγηρος. Τώρα γρήγορα να έρθεις στην πίστη μας και θα σε τιμήσουμε και θα σου δώσουμε και πολλά δώρα ειδ’ άλλως θα διαλύσω τις σάρκες σου με τα βασανιστήρια.

Εγώ την πίστη σας , του απάντησε ο άγιος, ποτέ δεν την αγάπησα αλλά με τη βία και χωρίς τη θέλησή μου μου έκαναν περιτομή κι αυτό το ξέρουν πολύ καλά οι ομόπιστοί σου κι ας ομολογήσουν την αλήθεια. Εγώ ποτέ δεν αρνήθηκα τον Χριστό μου και ούτε τον αρνούμαι , με κανένα τρόπο . Και έδωσε ήρεμα στον κριτή το έγγραφο του μουλά(ιεροδικαστή). Ο δικαστής είδε το έγγραφο , ίσως και να σπλαχνίστηκε τον νέο και έκρινε δίκαιο να τον αφήσει ελεύθερο .

Μαζεύτηκαν όμως οι Τούρκοι και κατηγορούσαν τον δικαστή πως δεν είναι συνειδητός μουσουλμάνος και ενώ θα έπρεπε να πιέζει τους απίστους να γίνουν μουσουλμάνοι αδιαφορεί και μάλιστα αυτούς που φεύγουν από την πίστη του Ισλάμ δεν τους τιμωρεί ,όπως κι εκείνον τον καλόγηρο. Τον απειλούσαν μάλιστα πως θα του κάνουν και αναφορά στον Σουλτάνο για να τον τιμωρήσει. Ο δικαστής μεταμελήθηκε τότε ,φοβήθηκε ,συνέλαβε ξανά τον άγιο και προσπαθούσε είτε με το καλό είτε με το κακό να τον κάνει ν’ αλλαξοπιστήσει . Ο άγιος όμως ήταν σταθερός στην ομολογία του και στο επιχείρημα του δικαστή ότι η πίστη τους είναι η αληθινή γιατί έχουν την εξουσία και πολλά υλικά αγαθά ο άγιος πρόβαλε το

πρόσκαιρο και φθαρτό των επιγείων πραγμάτων σε αντίθεση με την αιώνια και άφθαρτη βασιλεία του Χριστού καθώς και την ατελεύτητη κόλαση που περιμένει τους ασεβείς.

Τότε θύμωσε ο δικαστής και διέταξε να βασανίσουν τον άγιο. Πρόσταξε να τον κρεμάσουν από τις μασχάλες έτσι ώστε ν' αγγίζουν οι άκρες των δακτύλων των ποδιών του στη γη χωρίς να μπορεί να πατήσει ολόκληρο το πέλμα και μια φορά την ημέρα να τον κατεβάζουν και να τον δέρνουν. Και αφού υπέμεινε ο μάρτυς αυτό το βασανιστήριο για σαράντα ημέρες, πρόσταξε ο ηγεμόνας να τον φέρουν μπροστά του, πιστεύοντας ότι θα υποχωρήσει. Αλλά αποδείχθηκαν μάταιες οι προσπάθειες του δικαστή που διέταξε τώρα να κατεβάσουν τον άγιο κατακέφαλα σε ένα ξεροπήγαδο και πάλι να τον ανεβάζουν μια φορά την ημέρα και να τον δέρνουν.

Υπέμεινε αυτό το βασανιστήριο για ενενήντα ημέρες . Μια νύχτα εμφανίστηκε το άκτιστο φως στο ξεροπήγαδο, ακούστηκαν αγγελικές υμνωδίες και μια θαυμάσια ευωδία. Ο πατέρας του αγίου, που ήταν παρών σ' όλα τα βάσανα και τις ανακρίσεις που έκαναν του αγίου, έσκυψε να δει τι είναι αυτό και αμέσως τυφλώθηκε , ως ακάθαρτος που ήταν, και έμεινε τυφλός ως το τέλος της ζωής του. Αντίθετα ένας μουσουλμάνος κατάδικος και αυτός μέσα στο ξεροπήγαδο πίστεψε και βαφτίστηκε και μαρτύρησε για τον Χριστό.

Ο δικαστής που έμαθε όλα αυτά διέταξε να φέρουν τον μάρτυρα μπροστά του και τον ρώτησε τι ήταν όλα αυτά τα θαυμάσια που είχαν συμβεί. Ο άγιος του απήντησε ότι όποιος πιστεύει στον Χριστό όχι μόνο αυτά μπορεί να δει αλλά και άλλα μεγαλύτερα. Και άρχισε να λέγει διάφορα από την Αγία Γραφή, την οποία είχε διδαχθεί στο Άγιο Όρος, όλοι δε οι παριστάμενοι μουσουλμάνοι τον άκουγαν με ενδιαφέρον.

Ο δικαστής τότε φοβήθηκε μήπως πιστέψουν και άλλοι Τούρκοι στον Χριστό και διέταξε να τον βγάλουν έξω από την Προύσα σ' ένα χείμαρρο και να τον φονεύσουν.

Πράγματι η διαταγή εκτελέστηκε. Αρχικά τον λιθοβόλησαν και κατόπιν τον αποκεφάλισαν. Αμέσως άρχισαν αστραπές και βροντές και μεγάλη αναστάτωση τόσο που τρομοκρατήθηκαν οι δήμιοι και παραλίγο θα σκοτωνόντουσαν, αν δεν έβρισκαν κάπου καταφύγιο.

Έμεινε δε το άγιο λείψανο άταφο στον χείμαρρο . Οι Χριστιανοί κάθε βράδυ έβλεπαν ουράνιο φως να κατεβαίνει πάνω στο λείψανο του αγίου. Κάποιοι ευλαβείς Χριστιανοί τόλμησαν τέλος και ενταφίασαν κρυφά τον άγιο.

Όταν αργότερα του έκαναν ανακομιδή, έστειλαν την αγία κάρα του στη Σκήτη της Αγίας Άννης , όπου ασκήτευε, έστειλαν και στην μητέρα του μέρος από αυτόν και τα υπόλοιπα λείψανά του καθιέρωσαν την Αγία Τράπεζα της Αγίας Τριάδος στην πατρίδα του . Κάποια μοιράστηκαν και στην Προύσα για τον αγιασμό των πιστών.